

“Colòmbia encara no és cap paradís”

Juan Manuel Santos (Bogotà, Colòmbia, 1951), president de Colòmbia, parla de la lluita contra els rebels de les FARC i de la manera com el seu govern va convertint el país en un lloc atractiu per als inversors estrangers.

CÉSAR CARRIÓN SIG

Senyor president, aquesta setmana feu un viatge oficial a Europa. Què us sembla que molts europeus, quan senten la paraula *Colòmbia*, pensen en droga i en violència.

—Volem reforçar les nostres relacions i establir una imatge nova

de Colòmbia i de l'Amèrica Llatina entre els europeus. Els darrers quaranta anys la guerra contra la droga i els problemes de drets humans han caracteritzat Colòmbia, però ara volem presentar el nostre país com una democràcia vital. Volem estimular l'economia i fomentar la formació

professional, i fer atractiu el país per als europeus.

—**Per a atraure empresaris? Hi ha moltes empreses xineses que van a Colòmbia, però els europeus en dubten. Per què?**

—Europa l'encertaria si fera més cas de l'Amèrica Llatina. Els països emergents són el motor de l'economia mundial. Colòmbia s'ha esforçat massa poc a tenir una bona reputació a Europa. Recentment, hem negociat un tractat de lliure comerç amb la Unió Europea i el comerç prosperarà.

—**Això espereu...**

—Sí, i hi ha un motiu per a esperar-ho: la nostra població és principalment jove i cada vegada hi ha més gent pobre que ascendeix a la classe mitjana. Aquest és un mercat de milions de consumidors potencials.

—**Quins inversors us agradaria d'atraure?**

—Empreses d'alta tecnologia, per exemple, que inverteixen en biotecnologia. Colòmbia té una diversitat d'espècies de plantes i d'animals enorme, tenim un gran potencial. Les empreses petites i mitjanes haurien de venir. Des d'ací tenen accés a tot el mercat de l'Amèrica Llatina. A més a més, ens cal ajuda en la millora del sistema educatiu.

—**Potser moltes empreses vindrien a Colòmbia, però temen per la seguretat dels seus treballadors...**

—Encara no hem guanyat la lluita contra la violència. Tanmateix, el país és més segur que mai per als inversors estrangers. El nombre de segrestos s'ha reduït d'un 90%. Fa deu anys que ens consideraven gairebé el país més fracassat, però ara som una democràcia viva. Avui dia podeu caminar pels carrers de Bogotà sense perill.

—**A Medellín hi ha tornat a créixer la violència...**

—Fa vint anys Medellín era un infern, perquè hi regnaven els càrtels de droga. Ara per ara els homes de negocis estrangers s'enamoren d'aquesta ciutat. Encara hi ha molts assassinats, però aquest problema no afecta els

inversors. La majoria de morts són víctimes de les guerres de bandes. És un vestigi del passat.

—**Fa poc heu advertit les empreses estrangeres de no pagar els rescats si segresten algun dels seus treballadors. Amb tot, sembla que encara hi ha empreses que no segueixen les vostres recomanacions.**

—Espere que no. Fa molts anys vam tenir experiències molt dolentes amb l'empresa alemanya Mannesmann. Amb els seus diners van ajudar la guerrilla de l'ELN, la segona en importància, a refer-se.

—**Quants ostatges té la guerrilla encara en el seu poder?**

—Tenen setze preses polítics, com ells els anomenen, i uns pocs homes de negocis. No en sabem tots els casos, però en total no són més de 30.

—**Podeu viatjar a qualsevol racó del país sense témer per la vostra vida?**

—La major part del país és segura. Fa deu anys, els alcaldes de 400 dels nostres 1.900 municipis no podien entrar al seu ajuntament, perquè els havien amenaçats de mort. Llavors els paramilitars controlaven una tercera part del país, la guerrilla una altra tercera part i l'estat només una altra tercera part. Actualment, hem recuperat el control del nostre territori. Tanmateix, admet que en algunes regions apartades encara cal que ens esforcem més. Amb tot, normalment no hi van estrangers, a aquestes regions.

—**Però és precisament en aquestes zones on es troben molts dels recursos naturals del país, com ara el petroli.**

—Fa deu anys la guerrilla dinamitava una conducció tres vegades al dia, avui això només passa cada tres o quatre mesos. De tota manera, és evident que Colòmbia encara no és un paradís, ho admet.

—**El vostre predecessor, Álvaro Uribe, es lamentava que la guerrilla té molts adeptes, sobretot a Europa. Encara compta amb tant de suport?**

—Alguns països europeus ingenus

“Entre el 97% i el 98% dels colombians rebutgen la guerrilla de les FARC i l'ELN. La guerrilla està en retirada”

encara creuen que aquests terroristes lluiten pels pobres a l'estil de Robin Hood, però es tracta de casos concrets. Tenen contacte amb Espanya, Suècia i més països. Tenim dades d'estadística sobre la guerrilla: entre el 97% i el 98% dels colombians la rebutgen. La guerrilla està en retirada.

—**És cert que les FARC van demanar un préstec de 100 milions de dòlars al dictador libi, Moammar al-Gaddafi, per a comprar armes?**

—Als ordinadors de la guerrilla confiscats hem trobat informació que prova aquesta connexió. Líbia fins i tot va oferir 300 milions de dòlars. Tanmateix, no sabem si les FARC han rebut els diners. Una cosa sí que és segura: encara tenen relació amb Gaddafi.

—**Segons organitzacions per a la defensa dels drets humans, l'exèrcit va matar milers de joves innocents durant el govern d'Uribe i els va presentar com a presumptes guerrillers. Controleu les forces armades?**

—És tracta d'una invenció, no són tants. Com a ministre de Defensa vaig destapar aquest escàndol i vaig prendre mesures. D'ençà d'aleshores, ja no hi ha aquest problema, cosa que també admeten les ONG més crítiques. Exigeixen justícia, i hi estic d'acord.

—**L'exèrcit també va declarar la mort d'alguns dels caps de la guerrilla, que més endavant van reaparèixer sobtadament...**

—Hi va haver dos casos. Després l'exèrcit va matar els ressuscitats.

—**Realment, es pot guanyar la guerra contra la guerrilla militarment?**

—D'aquesta manera la volem debilitar perquè s'haja de rendir. Els guerrillers tenen les portes obertes a negociacions, però han de demostrar que estan

sincerament preparats per a un acord. Han abusat de les propostes de governs anteriors per a rearmar-se. No caurem en aquest parany una altra vegada.

—**Com són de poderosos encara l'Exèrcit d'Alliberació Nacional (ELN) i les FARC?**

—L'ELN està molt debilitat i les FARC tenen aproximadament entre 6.000 i 7.000 combatents.

—**Álvaro Uribe es va vanagloriar d'haver emprès l'abandonament de les armes dels grups paramilitars de dretes. Ara s'ha comprovat que era una fanfarronada...**

—No són més de 30 o 40 casos, entre els més de 30.000 homes que han lliurat les armes. Els investiguen. Ja no hi ha grups paramilitars. Tots els caps són a la presó.

—**La guerrilla i els paramilitars han expulsat, pel cap baix, tres milions de colombians dels seus terrenys. Voleu tornar-los les terres, però els confidents del vostre predecessor hi són contraris...**

—Alguns traficants s'han apropiat terres de manera il·legal. Els les prendrem i les tornarem als llauradors; he aconseguit la base legal necessària per a fer-ho.

—**Si més no, es tracta de tres milions de persones...**

—Hi ha dades contradictòries sobre la xifra de desplaçats. Molts ni tan sols hi volen tornar perquè han trobat feina a la ciutat. Tanmateix, fins i tot si no volen tornar, poden rebre les seues terres i les poden arrendar. Volem possibilitar als llauradors una vida digna i aquest és un projecte en què els alemanys ens poden ajudar.

—**Com voleu garantir que no expulsen de nou els pagesos?**

—Tenim un control total sobre el nostre territori. L'exèrcit i la policia els protegiran, perquè respecten els drets humans. Fa deu anys això era impensable, però ja no vivim al país que encara imagineu.

—**Hi ha organitzacions per la defensa dels drets humans que afirmen**

“Europa l'encertaria si fera més cas de l'Amèrica Llatina. Els països emergents són el motor de l'economia mundial”

que el nombre de massacres ha augmentat clarament.

—En la desmobilització tenim una quota de reincidència entre un 10% i un 15%, normal durant processos semblants. Els traficants enrolen aquests criminals en bandes que lluiten les unes amb les altres per les rutes de transport. Els assassinats són conseqüència d'això. Hem arrestat més de 2.000 gàngsters. L'estat i les institucions armades ja no violen els drets humans, cosa que també confirmen aquestes organitzacions per la defensa dels drets humans.

—Propugneu una política social nova per a estabilitzar Colòmbia d'una manera persistent. Concretament com ho voleu aconseguir?

—De 200 anys ençà, la violència sacseja Colòmbia, sobretot a causa del conflicte pel control de les terres. Si resollem aquest problema, l'agricultura es pot convertir en una font de prosperitat. Quan acabe el meu mandat, vull haver alliberat de la pobresa absoluta un mínim de 350.000 famílies de llauradors i han de poder viure segurs. Vull que hi haja menys persones vivint en la pobresa i més persones amb una feina dins l'economia formal i més seguretat. Complint aquest objectiu podria dormir bé durant la resta de la meua vida.

—Fins ara, el vostre aliat més important eren els Estats Units. El president Barack Obama va viatjar fa poc per l'Amèrica del Sud, però no va venir a Colòmbia. N'esteu decebut?

—No cal visitar els bons amics cada dia. Vindrà l'any vinent, quan celebrem la cimera de les Amèriques.

—Colòmbia pretén aconseguir un acord de lliure comerç que el congrés dels Estats Units manté congelat des de fa anys...

—Les negociacions són obertes. Potser tindran èxit ben aviat.

—El vostre predecessor, Álvaro Uribe, estava bastant aïllat a l'Amèrica Llatina arran de la seua aliança amb Washington. Considereu distanciar-vos dels Estats Units?

—L'amistat amb els Estats Units no exclou de tenir bones relacions amb els nostres veïns. El govern de Washington s'alegra que hàgem millorat les relacions amb els governs de Veneçuela i d'Equador.

—Uribe va retraure al president de Veneçuela, Hugo Chávez, que donara suport a les FARC. Abans els guerrillers entraven i eixien de Veneçuela. Ha canviat Chávez?

—Les nostres relacions han millorat i treballem conjuntament en la vigilància de les fronteres. Veneçuela ha capturat guerrillers colombians i ens els ha lliurats. Abans hauria estat impossible. Chávez ens ha assegurat, al món i a mi, que no permetrà cap grup terrorista al seu territori. Crec en allò que diu i espere que mantinga la promesa.

—Alguns ex-presidents de l'Amèrica del Sud advoquen per legalitzar el consum de droga. Què en penseu?

—Legalitzar els estupefaents seria

senzillament massa fàcil. Això no obstant, hem de buscar solucions diferents. És gairebé impossible de guanyar la guerra contra la droga només amb mitjans militars. Hem colpejat els càrtels importants, però no hem sabut contenir el narcotràfic, perquè a Europa i als EUA cada vegada es consumeixen més estupefaents. Amb els diners de la droga es finança la violència que hem viscut durant els darrers quaranta o cinquanta anys. Per a nosaltres, la lluita contra la droga és una qüestió de seguretat nacional.

*Martin Doerry
Jens Glüsing*

Traducció de Blanca Juan